

Novela zákona o sociálnom poistení 2007

Novelu zákona č. 461/2003 o sociálnom poistení schválila NR SR dňa 30. októbra 2007. Po jej vrátení prezidentom na opätovné prerokovanie do NR SR z dôvodu opravy chyby pri hlasovaní ju parlament definitívne schválil dňa 27. novembra 2007.

Za pozitíva schválenej novely z hľadiska ZP osôb možno považovať:

Na invalidné osoby s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, ak vykonávajú zárobkovú činnosť, sa budú od 1. januára 2008 opäť vzťahovať ustanovenia o povinnom nemocenskom poistení. Za zamestnancov začne odvádzať a platiť poisťné na nemocenské poistenie ich zamestnávateľ. Samostatne zárobkovo činné osoby, pokiaľ k 31. decembru 2007 platia poisťné na starobné dôchodkové poistenie ako povinne dôchodkovo poistené osoby, budú za mesiac január 2008 už platiť poisťné i na nemocenské poistenie. Pre zamestnanca je sadzba poisťného na nemocenské poistenie vo výške 1,4 %, pre jeho zamestnávateľa rovnako 1,4 % a pre samostatne zárobkovo činnú osobu 4,4 % z vymeriavacieho základu. Po splnení podmienok im opäť vznikne nárok na výplatu dávok z nemocenského poistenia, predovšetkým nemocenského v prípade práceneschopnosti z dôvodu choroby.

Novelou sa ruší § 73a, podľa ktorého od roku 2008 mal nárok na invalidný dôchodok zaniknúť dňom dovŕšenia dôchodkového veku jeho poberateľa alebo dňom priznania predčasného starobného dôchodku.

Podľa schválených ustanovení Pri výpočte výšky starobného dôchodku poberateľa invalidného dôchodku budú platiť tieto dve pravidlá: a) Suma starobného dôchodku a predčasného starobného dôchodku poistenca, ktorý poberá alebo poberal invalidný dôchodok, sa nesmie určiť z nižšieho priemerného osobného mzdového bodu, než z ktorého sa určila suma invalidného dôchodku, b) Ak poberateľ invalidného dôchodku splní podmienky nároku na starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok, vypláca sa dôchodková dávka, ktorej suma je vyššia.

Tieto ustanovenia zaručujú, že po dosiahnutí dôchodkového veku bude poberateľ invalidného dôchodku poberať dôchodok minimálne v takej výške, ako pred dosiahnutím tohto veku. Súčasne sa garantuje, že starobný dôchodok bude môcť byť určený i zo zárobkov dosahovaných pred vznikom invalidity, ak to bude pre invalidného dôchodcu výhodnejšie. Týka sa to predovšetkým poberateľov čiastočného invalidného dôchodku, ktorí museli ako podmienku pre jeho poberanie preukazovať každoročne pokles zárobku minimálne o jednu tretinu oproti zárobku dosahovanému pred vznikom invalidity.

Za negatíva prijatej novely možno považovať:

Poberatelia invalidného dôchodku už nebudú od 1. januára 2008 povinne dôchodkovo poistení na účely starobného poistenia a Sociálna poisťovňa už nebude za tieto osoby platiť poisťné na starobné poistenie z fondu invalidného poistenia do fondu starobného poistenia. Doplnením nových ustanovení do § 60 a § 62 sa napriek tomu obdobie poberania invalidného dôchodku do dovŕšenia dôchodkového veku

alebo do priznania predčasného starobného dôchodku od 1. januára 2008 bude hodnotiť ako obdobie dôchodkového poistenia. Za toto obdobie dôchodkového poistenia, ktoré trvalo celý kalendárny rok, bude patriť osobný mzdový bod vo výške 0,3. Ak toto obdobie trvalo len časť kalendárneho roka, poberateľovi invalidného dôchodku sa prizná len pomerná časť osobného mzdového bodu z hodnoty 0,3.

Zárobkovo činné invalidné osoby s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % budú platiť poistné do fondu invalidného poistenia (3 % zamestnanec, 3 % jeho zamestnávateľ, 6 % samostatne zárobkovo činná osoba), a to napriek tomu, že tieto odvody sa už nemôžu zohľadniť vo výške poberaného invalidného dôchodku. Toto poistné bude platiť poberateľ invalidného dôchodku i po dosiahnutí dôchodkového veku, na rozdiel od osôb, ktorým bol priznaný starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok.

Invalidný dôchodok, ktorého poberateľ dosiahne dôchodkový vek po 1. januári 2008, sa už nebude považovať za starobný dôchodok (nebude sa preklasifikovávať na starobný dôchodok). Buď mu zostane poberaný invalidný dôchodok alebo sa mu prizná starobný dôchodok, ak splní podmienky nároku na jeho priznanie a jeho suma bude vyššia, ako aktuálna výška poberaného invalidného dôchodku.

Poberateľom invalidného dôchodku a invalidného dôchodku, ktorý sa po dosiahnutí ich dôchodkového veku považuje za starobný dôchodok, sa tieto dôchodky nebudú môcť po 1. januári 2008 zvýšiť za ďalší výkon zárobkovej činnosti vykonávanej po dosiahnutí dôchodkového veku, a to napriek tomu, že budú platiť poistné na starobné poistenie. Netýka sa to invalidných osôb, ktorým bol priznaný starobný dôchodok.

Na záver upozorňujem na všeobecne známy fakt, že sa predlžuje doba poistenia pre vznik nároku na starobný dôchodok z doterajších 10 na 15 rokov.

Ing. Milan Měchura
pracovník Úradu ÚNSS